

פרק שלישי: אלו נערות Introduction to

a וְכִי יִפְתָּה אִישׁ בְּתוּלָה אֲשֶׁר לֹא אֶרְשָׁה וְשָׁכַב עִמָּה מִהַר יְמֵהָרְגָה לוֹ לְאִשָּׁה: אִם מֵאִן יִמָּאן אֲבִיהָ לְתַתָּה לוֹ כֶּסֶף יִשְׁקַל כְּמֵהָר הַבְּתוּלָת: שְׁמוֹת כּב:טו-טז

b כִּי יִמָּצָא אִישׁ נֶעֱרַךְ בְּתוּלָה אֲשֶׁר לֹא אֶרְשָׁה וְתִפְשָׁה וְשָׁכַב עִמָּה וְנִמְצָאוּ: וְנָתַן הָאִישׁ הַשֹּׁכֵב עִמָּה לְאָבִי הַנֶּעֱרָךְ חֲמִשִּׁים כֶּסֶף וְלוֹ תְהִיָּה לְאִשָּׁה תַּחַת אֲשֶׁר עָנָה לֹא יוּכַל שְׁלָחָה כָּל יָמֶיהָ: דב: כב:טז-טז

In two locations (see above), the תורה addresses the circumstance of a man having pre-marital relations with a בתולה; in שמות, the operative verb used is יפתה (seduce); in דברים – תפס – "catch", i.e. rape. חז"ל understand that these 2 פרשיות "speak" to each other and inform each other – together they are referred to as ומפתה ואונס. Our chapter is devoted to clarifying the specific parameters and details of אר"פ – including the obligation to marry the מופתה ומנוסה, whether the payment goes to a girl younger than the requisite age, whether the פרשה applies to women who otherwise forbidden to the אר"פ etc.

As is interpreted from the selections below, one salient difference between אונס and מפתה is that an אונס pays the קנס of 50 שקל (=200 זוז) and must marry the girl (unless she or her father refuses); the מפתה only pays the קנס if he refuses to marry her (which he may do). Our first משנה will lead us to a range of discussions and analyses, some of which are not אר"פ-specific but relate to general legal and punitive concepts.

14.3.1

29a (משנה א') → 30b (צינים ופחים בידי אדם)

1. אלמנה וגרושה וחללה זנה את אלה לא יקח כי אם בתולה מעמיו יקח אשה: ולא יחלל זרעו בעמיו כי אני ה' מקדשו: ויקרא כא:ד-טו
2. וכי ינצו אנשים ונגפו אשה הרה ויצאו ילדיה ולא יהיה אסון ענוש יענוש כאשר ישית עליו בעל האשה ונתן בפללים: שמות פרק כא פסוק כב
3. ויאמר לא ירד בני עמכם כי אחיו מת והוא לבדו נשאר וקראוהו אסון בדרך אשר תלכו בה והודדתם את שיבתי בניגון שאולה: בראשית מב:לח
4. צינים פחים בדרך עקש שומר נפשו ירחק מהם: משלי פרק כב פסוק ה

I. קנס list of (unexpected) נערות who are, nonetheless, given משנה א'

a. list:

- i. ממזרת, נתינה, כותית) פסולי קהל
- ii. entrants into קדושת ישראל before age 3 (convert, captive, freed שפחה liberated before age 3)
- iii. נדה, מחוייבי כרת: sister, F's sister, M's sister, W's sister, B's wife, F's B's wife, כרת

1. Reason: these relationships are not capital crimes⁰

b. Observation: Only נערות – follows ר"מ (contra חכמים):

- i. ר"מ: if she can be sold as an אמה, she has no קנס (and the inverse)
- ii. חכמים – until נערות, she has both קנס ומכר

c. challenge (to [i] and [iii]): [b] above requires a woman he may marry ולא תהיה לאשה

d. answer: 6 occurrences of בתולה/נערה (see רש"י, ר"ח)

- i. 1&2: needed to set context
- ii. 3: to teach that only if she remains alive does the קנס go to her father
- iii. 4: to teach that the amount is same for אונס and מפתה
- iv. 5: to expand the פרשה to include לאוין (i)
- v. 6: to expand the פרשה to include כריתות (iii)

e. observation: our משנה stands to בן מנסיא ר': שמעון בן מנסיא

- i. position: ולא תהיה לאשה - a woman who it is permissible for him to marry
- ii. contra: "קידושין תופסין" שמעון התימני; verse means "a woman with whom תופסין"
 1. split the difference: e.g. ממזרת
 2. however: to ר"ע (חייבי לאוין are invalid with ר"ע), difference is only לכה"ג אלמנה לכה"ג
 - a. note: this only works to סימאי ר', who credits ר"ע with reading v. 1 as exempting from creating ממזרים (קידושין תופסין →)
 - b. however: to ביאה "anyone who has no ר"ע extends ממזרות" who held that רבי ישבב; what is the difference between רשב"מ and התימני, "בישראל", what is the difference between רשב"מ and התימני?
 - c. Answer: חייבי עשה (e.g. מצרי ואדומי [1st 2 generation])
 - d. Observation: this only holds if ר' ישבב is responding to ר' סימאי;
 - e. However: if he is making an independent observation, may include חייבי עשה
 - f. Answer: בעולה לכה"ג (all agree that ר"ע doesn't consider this as causing ממזרות)
- iii. Note: all agree that נדה gets קנס (קידושין are תופס, he may be married to her), except ר' נחוניה בה"ק:
 1. position: - in both cases, הממון ופטור מן הממון (כרת)
 - a. textual support: vv. 2-3 (both human attack and natural disaster called אסון)
 - b. tangent: discussion of meaning of "natural attacks" – v. 4
 - c. observation: even after cessation of ב"ד מיתות, they are executed through nature